

STICHTING RADIOGEMEENTE

PREKENSERIE JAARGANG 60 NR 13

Schriftlezing:

GENESIS 41 : 1 – 13

VET OF MAGER?

DOOR KLAAS DE BOER

Gehouden op

3 november 2013 in de

Petruskerk in Amsterdam

Lieve mensen, Farao droomt twee dromen. En Jozef zit nog in de gevangenis, al vele jaren en volkomen onterecht. Achter de tralies, weggestopt, uit de wereld. Dan voel je je alleen. Net zoals heel veel mensen nu. Ook in de gevangenis: de gevangenis van ongelof, twijfel, niet begrepen zijn, alleen gelaten zijn. En achter de tralies van geldproblemen, huurschulden en relatieproblemen. Dat kan je zo in beweging brengen, dat je niet meer slaapt, dat je nachtmerries hebt, dat het je helemaal in de ban houdt. En de droom van vrede, vrijheid, vergeving, eindelijk rust, wordt nooit meer gedroomd. Het lukt niet. Je slaapt niet meer. Het is een droom en geen werkelijkheid. Als je de volgende morgen wakker wordt, is er niets veranderd.

Dat is ook de ervaring van Jozef, die aan de schenker had gevraagd: “Denk aan mij.” Maar de schenker was hem vergeten. Net zoals nu. Als je een dierbare verliest of er gebeurt wat, ja, in het begin zijn ze er nog wel. “Ik zal aan je denken.” Maar je ziet ze niet meer. Dan ben je teruggeworpen op jezelf, helemaal alleen. Jozef, weggestopt achter zijn tralies... “Zul je aan me denken?” Jozef wordt vergeten.

Als je wel eens bij een toneelstuk bent, dan ontdek je dat timing heel belangrijk is. Als de hoofdrolspeler te vroeg opkomt, is het spel bedorven. Ook hier is timing vreselijk belangrijk. Precies getimed komt Jozef aan het hof van Farao. De oorzaak? Weer een droom. Want ieder mens droomt. Misschien weet u niet eens wat u vannacht gedroomd hebt, misschien zijn dat wel gebeurtenissen uit je leven. Een waarschuwend droom kan je ergens van weerhouden. Een angstige droom kun je relativiseren. En een educatieve droom helpt je om problemen op te lossen. Dromen komen altijd voort uit je onderbewustzijn. In je onderbewuste sla je dingen op, die je gaat koesteren, die je gaat verbergen, die je gaat verdringen of die je zelfs niet meer wilt zien.

Daarom zijn dromen zulke hele bijzondere gebeurtenissen. Er is zelfs een psychiater geweest die er een heel boek over heeft geschreven, Sigmund Freud: *Die Traumdeutung*. En hier heb je dat Boek dat Bijbel heet en daarin worden ook heel veel mensen naar voren gehaald die dromen. Jakob droomt van een ladder die tot in de hemel reikt. En Jozef heeft er zelfs een bijnaam aan overgehouden: *Meester Dromer*. Ook de Farao droomt. En dan zeggen we ook nog: dromen zijn bedrog. Of niet? Zijn er dromen werkelijkheid geworden?

Het hele paleis is in rep en roer, want de Farao heeft “waaninnig gedroomd”. Dat zong Marco Borsato tien jaar geleden al. Twee dromen zelfs. Een groot probleem, want niemand kan die dromen oplossen. Maar Farao wil het weten. Het is een nachtmerrie voor hem geworden. Hij ziet het een beetje als een onheilsprefetie: wat moet ik er nu mee? Omdat hij geen betekenis aan die dromen kan geven, komen al die geleerde mannen van Egypte. Maar niemand weet het.

We zijn de Schriftlezing begonnen waar staat: “Na twee volle jaren kreeg Farao die droom.” Twee jaar na die dramatische situatie van die schenker en die bakker. En nu, in het derde jaar, gaat die geschiedenis een wending nemen. Misschien dat dat wel een betekenis heeft. Ten derde jare... In de Bijbel wordt ook wel eens gezegd: “Dat derde jaar...” Ten derde dage wederom opgestaan. Er gaat iets nieuws beginnen in deze wereld. De geschiedenis gaat kantelen. Er komt een nieuwe richting. Er komt een nieuwe toekomst. Ten derde jare...

Wat gebeurt er dan? Eindelijk frist die schenker zijn geheugen op. Het is dan de schenker die aan Jozef denkt, die hem toch niet is vergeten in al die jaren. Er staat dan: “In de gevangenis heb ik een jonge Hebreëer leren kennen, die brood rond bracht en ook mijn droom verklaarde.” Hij vertelt wat over Jozef. Maar over God spreekt de schenker niet.

Dan zien we daar Jozef. Hij heeft in de gevangenis geleerd om op God te vertrouwen. Hij heeft misschien nooit meer aan die schenker gedacht, die hem twee jaren eerder al had kunnen helpen. Maar nu was blijkbaar het getimede moment gekomen, dat de Here God gebruik wilde maken van Jozef. De Here God heeft vanuit de hemel een veel breder zicht op het leven en Hij weet precies wanneer Jozef op het toneel moet verschijnen.

Misschien dat wij daar ook wel wat van kunnen leren. Zijn wij niet vaak ongeduldig? Willen wij niet vaak heel veel? Maar soms moeten wij ook leren om te wachten op God en op Zijn tijd. Ik zeg het vaak tegen jonge mensen: “Wij hebben de tijd om onze pols. Maar God heeft die in Zijn hand.” Moet je over nadenken. Wij hebben de tijd om onze pols, maar God heeft die in Zijn hand. Jozef moest klaar gemaakt worden voor de verantwoordelijkheden, die hij van God zou ontvangen.

Misschien dat wij moeten luisteren naar een theoloog van de zeventiende eeuw. Die heeft in een boek gezegd: “Wij moeten God dankbaar zijn voor de hamer, de vijl en de oven.” De hamer vormt je, die slaat soms op je leven. Daar raak je ook nog wel eens een keer bezeerd door. De vijl is scherp en die haalt de scherpe kantjes eraf. De oven heb je soms nodig om je temperament te temperen.

Dat heeft Jozef doorstaan. En na twee jaar was hij klaar om door God gebruikt te worden. Dat is ook zo moeilijk, hè? Als je soms met mensen praat, dan zeggen ze wel eens tegen mij: “Ik ben door een diep dal gegaan. Ik heb de hamer gevoeld. De vijl is over mijn leven gegaan. En de oven heeft me getemperd. Ik ben door al die dingen een ander mens geworden.”

Dat overkwam Jozef. Jozef wordt bij de Farao gebracht. Dat staat er ook zo mooi. Daar lees je overheen. Er staat dat Jozef gewassen werd, zijn haren geknipt en dan staat hij daar. Want Jozef was zijn goede manieren nog steeds niet verleerd. Als je bij de koning komt, dan moet je er goed uitzien. Farao spreekt hem aan op wat hij gehoord heeft. En het antwoord van Jozef heeft geen enkele sterallure. Jozef heeft nu de verwachting: hij kan die droom uitleggen en Jozef kan laten zien wat hij allemaal kan. Hij kan carrière maken in het paleis. Maar Jozef laat het aan God over.

Daar kun je ook nog over nadenken. Farao gelooft in het lot en Jozef gelooft in God. Vasthouden, hè? Dan zie je daar die koeien en je ziet dat de magere de vette koeien opeten. En je ziet dat die magere aren de vette aren opeten. Dan trekt Jozef dat gordijn weg en dan laat hij zien wat verborgen bleef, wat God ermee bedoelt. Hij geeft die Farao meteen ook een beleidsadvies: “Er komen zeven goede jaren, zeven magere jaren. Zeven vette jaren, zeven magere jaren.” En het beleidsadvies, de oplossing is: schuren bouwen, zodat je voldoende hebt voor al die magere jaren om hongersnood te voorkomen.

Vet of mager. Jaren komen en gaan... Heeft u dat nooit? Het koor dat zo prachtig zingt? Dat je opgetild wordt in je geloofsleven en dat je denkt: wat is het geweldig om christen te zijn. En een tijdje later denk je bij jezelf: wat is er nu van overgebleven? Omdat die magere jaren zóveel wegnemen, dat je geloofsleven niet meer groeit. Omdat die magere jaren je zo in de greep hebben, dat het niet geeft wat God biedt. En je wordt iedere keer maar magerder.

Er zijn ook mensen die denken aan de financiële recessie, waarin ze beland zijn. Aan de schuren, die we vergeten zijn te bouwen, waardoor voor velen de financiële voorspoed voorgoed verdwenen is. Dat zei mijn moeder altijd: "Ja, joh, sparen voor als de magere jaren komen." Dat moest van haar.

En als je nu eens een keer op geestelijk of religieus gebied komt, dan denk ik ook: wat zijn er magere jaren gekomen. Geen tijd meer om te bidden. Geen tijd meer om de Bijbel te lezen. Geen tijd meer om met je kinderen over geloof te praten. Geen tijd meer om na te denken over de honger in de wereld en ook geen tijd meer om mee te denken over medemenselijkheid. Ik heb het gevoel dat we steeds meer belanden in een koude, kille wereld.

En dan ben je christen, dan ken je de Bijbel en je kent Jezus, je weet hoe het moet. En we hebben ook nog een appeltje voor de dorst, want wie wat bewaard die heeft wat. Maar wat kunnen wij nu uit die Bijbel leren?

Dat die vette jaren je in een roes kunnen brengen. En dat die vette jaren je zo in de macht kunnen hebben, dat je denkt dat alles kan. Je weet niet meer van ophouden. En je wilt niet met minder genoegen nemen en als het minder gaat, dan moet de staat maar bijspringen. En we vergeten soms één ding.

Ik was deze week op bezoek. Daar hing een bordje aan de wand: "De mens wikt, maar God beschikt." Dat is misschien een wijsheid die dwars tegen het ideaal van de wereld ingaat. Want de wereld wil het zelf doen en de mensen willen het zelf kunnen. Maar je ontdekt dat het soms anders is.

Waar onderscheiden wij ons nu in als christen? Is dat door het gebed dat wij hebben voor de wereld? Een gebed dat gedragen is door de belijdenis dat God bij je is? Dat je bidt om wijsheid? Wijsheid voor jezelf en voor de mensen om je heen? De mens wikt, maar God beschikt. Geloven we echt in Gods plan met deze wereld? Geloven we echt in Jezus Christus en Zijn Koningschap? Geloven wij echt dat Hij ons leidt naar Zijn toekomst toe en dat Hij Zijn Heilige Geest geeft aan ieder die daarom bidt?

Dat kun je nu van deze geschiedenis leren: dat God op ons gebed wil ingrijpen. En dan heb ik zelf een droom dat die hele Petruskerk weer vol komt. Dat kan werkelijkheid worden als je de raadgevers die de wereld biedt in de steek laat en het van de Here God gaat verwachten. Dat je die toekomst ziet, dat er een andere wereld komt als Jezus terugkomt. Een wereld, die vrij is van zonde en dood, een nieuwe wereld. En met die wereld mogen wij al beginnen. Maar dat heeft voor ons leven gevolgen.

Ik wist afgelopen maandag niet waar ik vandaag over moest preken. Toen sprak ik een aantal mensen die in de put zaten, die echt gevangen zaten en afgeschreven waren en zich niet meer een instrument voelden om die nieuwe toekomst te beginnen. Ik heb tegen ze gezegd: "Als je in de put zit, als je gevangen bent in het duister, misschien wel veroordeeld door medemensen, hou er dan toch maar rekening mee, dat God je dromen wil laten ontwaken. Dat God je uit de droom wil helpen en dat Hij nieuwe kansen biedt en een nieuw begin, dat God je het leven geeft. Dat zelfs die magere jaren, die je nu beleeft, vette jaren kunnen betekenen, omdat Jezus gekomen is om gevangenen los te laten en vergeten mensen een plek te geven, want wij hebben een machtige Heiland.

En die machtige Heiland wordt in die oude kerk verkondigd. Elke keer weer. Dan mag je weten dat je niet alleen bent, maar dat God met je meegaat. Dat heb ik deze week geleerd uit het leven van Jozef.

En je kunt uit het leven van Jozef ook nog lijnen trekken naar het leven van Jezus. Dan zie je dat er een wonder aan de geboorte voorafging. Rachel, de moeder van Jozef, kreeg toch een kind en Maria werd zwanger door de Heilige Geest. Dat is toch een wonder? Jozef werd verkocht voor zilverlingen. Jezus ook. Jozef werd beschuldigd. Jezus ook. Jozef kwam uit de gevangenis en kreeg de hoogste plaats. Hij werd een machtig persoon. En Jezus ging uit de gevangenis van de dood en Hij kreeg aan Vaders hand een ereplaats toegewezen en alle macht in hemel en op aarde. Bij Jozef kon je voedsel halen en bij Jezus kun je geestelijk voedsel krijgen.

Nu de vraag naar u toe. Bij wie kom je nu om voedsel? Als je niet eet, dan groei je niet. Met groeien in geloof is dat precies hetzelfde. Dan heb je geestelijk voedsel nodig en dat kun je bij Koning Jezus krijgen. Door de Bijbel te lezen krijg je nieuwe inzichten, krijg je hoop voor de toekomst, krijg je nieuwe kracht om te leven. Maar dan moet je wel Jezus nummer één in je leven zetten. Dan wil Hij je een enorme voorraad geven.

Farao droomde twee dromen. En het leven van Jezus, dat bevindt zich tussen twee dromen in. Voor Zijn geboorte komt er een engel bij vader Jozef, de timmerman en die zegt: "Neem nou die Jongen tot je zoon, want Hij zal rechtvaardig zijn." En aan het einde van Jezus' leven, komt de vrouw van Pilatus om de hoek kijken. Zij gaat naar haar man toe en ze zegt: "Ik heb een droom gehad. Laat Hem alsjeblieft gaan, want Hij is rechtvaardig."

Jozef toont voor de rechter van Farao meteen dat hij de redder is van het heil. En Jezus, mijn Jezus, is de Rechtvaardige, de Vernieuwer van ons bestaan. Droomt u er ook van? Weet je waarvan je dan droomt? Van Gods Koninkrijk. En daar ben je dan overdag mee bezig.

En wat doe je 's nachts? Dan ga je slapen. Er staat in de bundel van Johan de Heer zo'n prachtig lied: "Laat mij slapend op U wachten, Heer, dan slaap ik zo gerust." Dan gaat dat lied verder: "Geef mij heilige gedachten en weest U in de droom mijn lust." Nou, dat hoop ik. Ik hoop dat u dromen gaat en dat u droomt van de grote werkelijkheid, dat Jezus komt. En als je daarvan droomt, dan weet je: dat is nu zo'n droom, waar ik mee door kan, want dan ontdek ik dat ik van mager vet geworden ben.

U kent tegenwoordig de spreektaal? Ik ga heel veel om met jonge mensen. Als ze iets mooi vinden, weet u wat ze dan zeggen? "Dat is vet." En als het helemaal goed is, helemaal super, dan zeggen ze: "Dat is keivet." Ze zeggen ook wel eens: "Keigaaf." En dat is nu het mooie, ik wens u een droom toe, die vet is. Amen.